

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Лопаре
за период 01.01-31.12.2019. године**

Број: РВ019-20

Бања Лука, 02.07.2020. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	10
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење буџета.....	13
	6. Финансијски извјештаји.....	14
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	14
	6.1.1. Приходи и примици	15
	6.1.2. Расходи и издаци	17
	6.1.3. Буџетски резултат (суфицит/дефицит)	22
	6.1.4. Нето финансирање	22
	6.1.5. Разлика у финансирању	23
	6.2. Биланс успјеха	23
	6.2.1. Приходи	23
	6.2.2. Расходи.....	23
	6.2.3. Финансијски резултат	24
	6.3. Биланс стања.....	24
	6.3.1. Пословна актива	24
	6.3.2. Пословна пасива	29
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	31
	6.4. Биланс новчаних токова	32
	6.5. Временска неограниченост пословања	32

6.6.	Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе.....	32
6.7.	Напомене уз финансијске извјештаје	32

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Лопаре који обухвата Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31.12.2019. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, Консолидовани финансијски извјештај Општине Лопаре истинито и објективно приказује, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 130 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Како што је наведено под тачком 6.2.2. извјештаја:

Расходи обрачунског карактера су мање исказани у износу од 150.418 КМ, јер приликом обрачуна амортизације водовода и канализације и некатегорисаних макадамских путева нису примјењене прописане амортизационе стопе, што није у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике и није вршена корекција ненаплативих потраживања старијих од годину, што није у складу са Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Због наведеног негативан финансијски резултат текуће године је потцијењен за износ од 150.418 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.4. извјештаја:

Имовина која се даје у закуп није исказана као инвестициона имовина, што није у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 16 Инвестициона имовина, параграфи 7, 20 и 26.

Нето вриједност зграда и објеката Општине Лопаре прецијењена је за износ од 14.484 КМ, јер приликом обрачуна амортизације нису кориштене амортизационе стопе прописане Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике, што није у складу са чланом 26. став 4. Правилника о

рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.2.3. извјештаја:

Општина Лопаре није вршила укидање ревалоризационих резерви у висини износа амортизованог дијела процјењених основних средстава од 1.510.791 КМ, што није у складу са чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, *параграф 57*. Због наведеног прецијењен је негативан финансијски резултат текуће године за износ 959.956 КМ, а финансијски резултат ранијих година потцијењен је за износ од 550.835 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.4. извјештаја:

Приливи готовине из пословних активности нису презентовани у складу са захтјевима МРС-ЈС 2 Извјештај о новчаним токовима (*параграф 22*), због мање исказаних прилива готовине по основу пореских прихода у износу од 33.304 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.7. извјештаја:

Напомене уз финансијске извјештаје не садрже образложења у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда, јер нису објелодањене и потребне додатне информације.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су, по нашем професионалном мишљењу, она питања која су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2019. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања,

али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 02.07.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Лопаре за 2019. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијском извјештају Општине Лопаре за 2019. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000-Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. извјештаја:

Правилник о платама, накнадама и осталим примањима запослених у Административној служби општине Лопаре није усклађен са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске у дијелу који се односи на ниже коефицијенте за поједине платне групе и новчане помоћи запосленим и члановима породице.

Општина Лопаре није интерним актима дефинисала правила и критеријуме приликом расподјеле појединих врста грантова. Поједини корисници грантова не подносе извјештаје о намјенском утрошку средстава, што није у складу са чланом 83. став 2. Статута општине Лопаре.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, Начелник општине је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Лопаре обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима.

Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Лопаре.

Бања Лука, 02.07.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се:

- 1) редован годишњи попис имовине и обавеза обавља у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) приликом обрачуна амортизације примјењују амортизационе стопе прописане Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике;
- 3) врши корекција краткорочних потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци у складу са чланом 73. став 1. и 2. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 4) на позицији акције и учешћа у капиталу искаже учешће у капиталу по основу оснивачког улога у Јавној здравственој установи Дом здравља „Лопаре“ у складу са чланом 61. став 4. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и чланом 78. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 5) имовина која се даје у закуп евидентира као инвестициона имовина у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 16 Инвестициона имовина, параграфи 7, 20 и 26;
- 6) укидање ревалоризационих резерви врши у складу са чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 57;
- 7) у билансу новчаних токова приливи готовине из пословних активности презентују у складу са захтјевима МРС-ЈС 2 Извјештај о новчаним токовима, параграф 22;
- 8) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују све неопходне и потребне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се:

- 1) Туристичка организација укључи у трезорски систем пословања као буџетски корисник у складу са чланом 5. Правилника о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника;
- 2) буџет припрема и доноси у складу са буџетским календаром из члана 28. Закона о буџетском систему Републике Српске и да се усвоји План за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода;

- 3) Правилник о платама, накнадама и осталим примањима запослених у Административној служби општине Лопаре у потпуности усклади са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- 4) код додјеле грантова утврде правила и критеријуми за расподјелу, те да се достављају коначни извјештаји о кориштеним средствима, у складу са чланом 83. став 2. Статута општине Лопаре.

Препоручује се Скупштини општине да обезбиједи да се:

- 5) донесе Стратегија развоја локалних путева и улица у насељу.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Одлука о измјени и допуни Одлуке о извршењу буџета Општине Лопаре за 2019. годину;
- Статут општине Лопаре;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе;
- Закон о раду;
- Закон о порезу на доходак;
- Закон о доприносима;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске;
- Закон о уређењу простора и грађењу;
- Закон о порезу на непокретности;
- Закон о шумама;
- Закон о водама;
- Закон о јавним путевима;
- Закон о комуналним дјелатностима;
- Закон о комуналним таксама;
- Закон о заштити од пожара;
- Закон о социјалној заштити;
- Закон о спорту;
- Правилник о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДеној РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Лопаре (у даљем дијелу текста: Општина) налази се у сјевероисточном дијелу Републике Српске и обухвата површину од 299,8 км². На подручју Општине живи око 13.400 становника који су организовани у 25 мјесних заједница и распоређени у 29 насељених мјеста.

Општина остварује своје надлежности у складу са Уставом, Статутом, Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број: 97/16 и 36/19) и другим важећим прописима, којима су утврђена подручја одговорности, надлежности органа и начин финансирања општине.

Органи општине су Скупштина и Начелник општине. Скупштина општине, коју чине 23 одборника, је орган одлучивања и креирања политика општине. Начелник општине заступа и представља Општину, носилац је извршне власти, руководи радом Општинске управе и одговоран је за њен рад.

У складу са утврђеним критеријумима за оцјену развијености, одлуком Владе Републике Српске, Општина је за 2019. годину сврстана у категорију изразито неразвијених јединица локалне самоуправе.

Средства за рад Општине у 2019. годину највећим дијелом су обезбијеђена из пореских и непореских прихода и трансфера између буџетских корисника.

Општина послује у систему трезорског пословања (СОФИ), а у Главној књизи трезора Општине (у даљем тексту: ГКТ), у оквиру фонда 01 (буџет у ужем смислу), фонда 03 (фонд грантова), фонда 04 (фонд средстава приватизације и сукцесије) и фонда 05 (фонд за посебне пројекте) евидентирани су финансијске трансакције Општинске управе и нижих буџетских корисника.

Консолидовани финансијски извјештај Општине чине финансијски извјештаји Општинске управе и нижих буџетских корисника Јавне установе Центар за социјални рад Лопаре (у даљем тексту: Центар за социјални рад), Јавне установе Дјечији вртић Лопаре (у даљем тексту: Дјечији вртић), Јавне установе Средњошколски центар „Вук Караџић“ Лопаре (у даљем тексту: Средњошколски центар), Јавне установе „Центар за културу и информисање Лопаре“ (у даљем тексту: Центар за културу и информисање) и Јавне установе Народна библиотека „Десанка Максимовић“ Лопаре (у даљем тексту: Народна библиотека), као и финансијски извјештај Туристичке организације општине Лопаре (у даљем тексту: Туристичка организација) чија је главна књига ван ГКТ и која се финансира путем трансфера.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији није било примједби.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске у току 2018. године извршила је провјеру статуса спровођења препорука датих у Извјештају о ревизији консолидованих финансијских извјештаја Општине Лопаре за период 01.01-31.12.2015. године. Према Извјештају о спровођењу препорука (ИП010-18 од

30.07.2018. године) Општина је, од укупно 9 датих препорука, провела 6 препорука и дјелимично провела 3 препоруке.

Приликом провјере статуса проведених препорука, у току ове ревизије, утврђено је да и даље није проведена препорука која се односи на успостављања система интерних контрола (тачка 3. извјештаја) и усклађивања висине платних коефицијената у Центру за социјални рад са чланом 19. Посебног колективног уговора за запослене у области социјалне заштите („Службени гласник Републике Српске“, број: 47/18).

Препорука у вези предвиђања свих проведених поступака Планом јавних набавки и примјењивања адекватних поступака јавних набавки, проведена је.

Препорука у вези анализе, признавање и вредновање имовине у складу са захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема и одредбама Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, и у вези излагања на јавни увид дијела имовине на којој право располагања, управљања или коришћења има Општина, и усклађивања граунтовних и катастарских података у Општини у складу са Законом о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе и Законом о стварним правима, континуирано се проводи (тачка 6.3.1.4. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе општине Лопаре („Службени гласник Општине Лопаре“, број: 14/17, 1/18, 6/18, 5/19 и 7/19) у Општини су као основне организационе јединице образована четири одјељења (Одјељење за општу управу, Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове и Одјељење за финансије), Стручна служба начелника општине, Кабинет начелника општине, као и три самостална одсјека (Одсјек за инспекцијске послове, Одсјек за заједничке послове и Територијална ватрогасна јединица).

Правилником и измјенама правилника о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе општине Лопаре су систематизована 64 радних мјеста (службеници и намјештеници) са укупно 87 извршилаца, а чланом 35. Статута Општине Лопаре („Службени гласник Општине Лопаре“, број: 6/17) дефинисана су 4 функционера Општине.

На дан 31.12.2019. године укупан број запослених је 90, од чега је 69 запослено на неодређено вријеме, 18 на одређено вријеме и 3 функционера. У Општини је запослено и 12 ватрогасаца чија су радна мјеста систематизована постојећим Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе.

Скупштина општине није донијела Стратегију развоја локалних путева и улица у насељу, што није у складу са чланом 13. став 4. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“, број: 89/13). Донесена је Одлука о мјерилима и критеријумима за разврставање локалних путева и улица у насељу (члан 10. став 2. закона), Одлука о разврставању локалних путева и улица у насељеним мјестима на подручју општине (члан 10. став 4. закона) и Одлука о управљању, грађењу, реконструкцији, одржавању и заштити локалних путева, улица у насељу и путних објеката на њима на подручју општине (члан 16. став 6. закона).

Препоручује се Скупштини општине да се донесе Стратегија развоја локалних путева и улица у насељу у складу са чланом 13. Закона о јавним путевима.

Увидом у документацију обављеног редовног годишњег пописа имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године, ревизијом је утврђено да попис није у потпуности обављен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број: 45/16), јер Извјештаји комисија за попис готовине и готовинских еквивалената, потраживања и обавеза и комисије за попис нематеријалне произведене имовине, опреме ситног инвентара и материјала не садрже у потпуности све податке о датуму почетка и завршетка пописа, као и времену утрошеном по појединим фазама пописа (предвиђене чланом 20. став 1. тачка 1. правилника), као и упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане готовине и готовинских еквивалената, потраживања и обавеза (члан 20. став 1. тачка 3. правилника).

До дана одређеног за попис вршено је усаглашавање потраживања и обавеза са дужницима и повјериоцима предвиђено чланом 15. наведеног правилника. Неусаглашена салда потраживања и обавеза Општина није објелоданила у Напоменама уз финансијске извјештаје, што није у складу са чланом 18. став 3. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/15). У току ревизије, на одабраном узорку проведене су независне потврде (конфирмације) салда потраживања и обавеза и том приликом нису утврђена значајнија одступања.

Препоручује се Начелнику општине да обезбједи да се редован годишњи попис имовине и обавеза обавља у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Општина није Туристичку организацију укључила у трезорски систем пословања као буџетског корисника у складу са чланом 5. Правилника о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника („Службени гласник Републике Српске“, број: 116/13).

Препоручује се Начелнику општине да обезбједи да се Туристичка организација укључи у трезорски систем пословања као буџетски корисник у складу са чланом 5. Правилника о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника.

Правилником о интерној контроли и интерним контролним поступцима (од 2009. године), који је био у примјени у 2019. години, и другим интерним актима није у потпуности дефинисан систем интерних контрола. Поменути правилником нису у потпуности идентификовани сви контролни поступци и активности и поступци надгледања и није вршено континуирано преиспитивање процјењених ризика у складу са стварним околностима па тиме ни доношење мјера управљања идентификованим ризицима. Такође, одредбе правилника нису у потпуности усклађене са промјеном важећих прописа односно Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 91/16).

Ступањем на снагу Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и подзаконских аката који произилазе из наведеног закона односно Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему интерних финансијских контрола („Службени гласник Републике Српске“,

број: 112/17) и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број: 99/17), начелник општине је у обавези да успостави и проводи систем финансијског управљања и контроле. У 2018. години, именовано је одговорно лице за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле.

У циљу имплементације поменутог закона, проведене активности се највећим дијелом односе на самопроцјену свих пет елемената финансијског управљања и контроле, а крајем 2019. године донесен је нови Правилник о начину и поступцима за спровођење система финансијског управљања и контроле („Службени гласник општине Лопаре“, број: 12/19). Такође, у 2019. години, сачињени су годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2019. годину, план рада на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2020. годину и Изјаве о достигнутом степену развоја система интерних финансијских контрола, као и о планираним мјерама за успостављање недостигнутог нивоа развоја система интерних финансијских контрола у 2020. години.

У наредном периоду планирано је доношење акта о управљању ризицима (члан 8. став 2. закона), дефинисање кључних пословних процеса и успостављање књиге пословних процеса (тачка 22. подтачке 3, 4 и 5. наведеног упутства).

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је у потпуности обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима, што је осим у овој тачки наведено у тачкама 5, 6.1.2.1, 6.2.2, 6.2.3, 6.3.1.1, 6.3.1.3, 6.3.1.4, 6.3.2.3, 6.4 и 6.7 извјештаја.

4. Набавке

Планом јавних набавки радова, роба и услуга за 2019. годину и допунама плана јавних набавки (три допуне) Општина је планирала спровођење 73 поступка јавних набавки у вриједности од 1.348.713 КМ без урачунатог пореза на додату вриједност (у даљем дијелу текста: ПДВ).

Према извјештају о проведеним поступцима јавних набавки, у току године, Општина је покренула 88 поступака јавних набавки, 3 поступка нису окончана, 1 конкурентски захтјев је поништен и окончана су 84 поступка јавних набавки уговорене вриједности од 1.142.639 КМ (без ПДВ-а), од чега је 60 директних споразума, 15 конкурентских захтјева, 3 отворена поступка, 1 преговарачки поступак без објаве обавјештења, 5 поступака набавке проведених путем Анекса II дио Б закона. Током године реализован је 1 поновљени поступак из децембра 2018. године за набавку горива и моторног уља у вриједности од 23.620 КМ.

Од уговорене вриједности, са 31.12.2019. године реализоване су набавке у вриједности од 865.805 КМ (без ПДВ-а), што је за 482.908 КМ мање од планом предвиђених набавки за 2019. годину. Наведено одступање се највећим дијелом односи на не провођење набавки радова услјед непредвиђених околности, као што је ископ три експлоатациона бунара, чија је планирана вриједност 68.378 КМ и то из разлога што је планирана локација извођења радова захваћена помјерањем тла (клизиштем), које још увијек није санирано, те се нису стекли услови за даље активности. Према образложењу датом за потребе ревизије, за неке поступке се није указала потреба или због недостатка средстава је одгођена реализација (радови на реконструкцији путног правца Прибој-Скаковица-Завршје, реконструкција дома у МЗ Јабланица).

Ревизијским испитивањем је обухваћено 13 различитих поступака и врста јавних набавки (2 отворена поступка, 6 конкурентских захтјева, 3 директна споразума и 2 поступка проведена путем Анекса II дио Б Закона о јавним набавкама) у вриједности од 464.518 КМ (без ПДВ-а), што чини 34% укупно планираних јавних набавки.

Ревидиране су набавке (без ПДВ-а) намирница за спремање топлог obroка запосленима у Општинској управи 89.998 КМ, угоститељских услуга за потребе репрезентације органа општине и Општинске управе 20.000 КМ, мрког угља за потребе гријања зграде Општинске управе 5.983 КМ, услуга превентивне прољетне систематске дератизације 5.970 КМ, меса и месних прерађевина за спремање топлог obroка запосленима у Општинској управи 25.646 КМ, погонског горива и моторног угља 23.620 КМ, каменог агрегата-сепарације 136.000 КМ, радова на демонтажи постојеће столарије и набавка и уградња нове ПВЦ столарије на згради општине 23.352 КМ, услуга израде техничке документације-Идејног пројекта пута „Бањ Брдо-Бусија“ 5.000 КМ, радова на асфалтирању примарног локалног пута Цвјетковићи-Мирковићи у Мјесној заједници Пељаве 43.089 КМ, радова на ископу три експлоатациона бунара у Мјесној заједници Лопаре-насеље Веселиновац 68.010 КМ, услуга радио-телевизијског праћења активности Општине и Општинске управе 17.850 КМ, те поништен поступак набавке радова на санацији и уређењу амбуланте у Мјесној заједници Корај.

У поступцима додјеле уговора путем отвореног поступка и конкурентског захтјева за достављање понуда, код којих се најнижа цијена користи као критеријум за додјелу уговора, уговорни орган није предвидио провођење е-аукције за најмање 80% поступака јавних набавки у 2019. години, како је то предвиђено чланом 10. Правилника о условима и начину кориштења е-аукције („Службени гласник БиХ“, број: 66/16). Наиме, за електронску аукцију било је пријављених пет поступака јавних набавки, што чини 22% поступака јавних набавки у 2019. години.

У току ревизије презентована је документација која указује на чињеницу да се, у 2020. години, за све поступке предвиђа провођење е-аукције.

У поступцима јавних набавки које су биле предмет ревизије, осим наведеног, нису утврђена значајнија одступања и неусклађености са Законом о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине Лопаре је 28.12.2018. године донијела је Одлуку о усвајању буџета општине Лопаре за 2019. годину у износу од 5.750.000 КМ и Одлуку о извршењу буџета општине Лопаре за 2019. годину, а 24.12.2019. године донесена је Одлука о усвајању ребаланса буџета у износу од 6.280.000 КМ и Одлука о измјени и допуни Одлуке о извршењу буџета општине Лопаре за 2019. годину.

Ребалансом буџета планирани су порески приходи (4.855.514 КМ), непорески приходи (731.471 КМ), грантови (277.160 КМ), трансфери (365.500 КМ), примици за нефинансијску имовину (18.000 КМ), примици од финансијске имовине (1.975 КМ) и остали примици у износу од 30.380 КМ.

Ребалансом буџета планирани су расходи за лична примања (1.976.062 КМ), расходи по основу коришћења роба и услуга (1.269.058 КМ), расходи финансирања и други финансијски трошкови (190.070 КМ), субвенције (62.000 КМ), грантови (409.755 КМ), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (1.024.211 КМ), расходи финансирања, други финансијски трошкови и расходи трансакција размјене између или унутар јединица власти (23.000 КМ), расходи по судским рјешењима (62.154 КМ), трансфери (88.000

КМ), буџетска резерва (5.000 КМ), издаци за нефинансијску имовину (559.410 КМ), издаци за отплату дугова (490.000 КМ) и остали издаци у износу од 121.280 КМ.

Након усвајања ребаланса буџета извршено је 15 реалокација у укупном износу од 57.230 КМ, од чега је 12 реалокација извршено унутар одјељења Општинске управе у износу 48.074 КМ, а три реалокације извршене унутар нижих буџетских корисника у износу од 9.156 КМ.

Буџет Општине Лопаре за 2019. годину није у потпуности припремљен и донесен у складу са буџетским календаром из члана 28. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16). Одступања, у односу на буџетски календар, утврђена су код кореспонденције са Министарством финансија (достављања нацрта буџета ради добијања препорука, као и приједлога буџета на сагласност) и код усвајања буџета од стране Скупштине општине.

У 2019. години није сачињен План за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода, што није у складу са чланом 9. став 4. Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/15 и 62/18).

Препоручује се Начелнику општине да обезбједи да се буџет припрема и доноси у складу са буџетским календаром из члана 28. Закона о буџетском систему Републике Српске и да се усвоји План за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода.

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила Консолидовани финансијски извјештај за кориснике буџета општине Лопаре за 2019. годину у складу са чланом 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број: 15/17) и обрасце финансијског извјештаја са Напоменама доставила Министарству финансија у складу са чланом 49. став 6. поменутог правилника.

Приликом сачињавања Консолидованог финансијског извјештаја за 2019. годину, Општина је извршила консолидацију како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 115/17 и 118/18), тј. извршила укључивање ентитета под контролом или значајним утицајем (Јавног предузећа Регионална депонија „Еко-Деп“ Бијељина (у даљем тексту: „Еко-Деп“ Бијељина) и Јавног комуналног предузећа „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре (у даљем тексту: „Чистоћа“ Лопаре), додавањем нето имовине/капитала из њихових биланса стања у Консолидовани биланс стања (деталније у тачки 6.3.1.3 и 6.3.2.3. извјештаја). Такође, сходно члану 122. Правилника, извршена је консолидација финансијског извјештаја Туристичке организације која се финансира путем трансфера и чија је главна књига ван ГКТ, а за потребе израде Консолидованог финансијског извјештаја, финансијске трансакције Туристичке организације евидентирани су у оквиру фонда 02 (деталније у тачки 6.1.1, 6.1.1.1, 6.1.2, 6.1.2.1, 6.2.3, 6.3.1.1 и 6.3.2.1. извјештаја).

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01.-31.12.2019. године исказано је у обрасцу ПИБ (Периодични извјештај о извршењу буџета) и обрасцу ПИФ (Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима).

У обрасцу ПИБ исказани су буџетски приходи и примици у износу од 5.589.738 КМ, што је ниже за 11% у односу на ребаланс буџета. Буџетски расходи и издаци су исказани у износу 6.120.847 КМ, што је 3% ниже извршење у односу на ребаланс буџета.

У обрасцу ПИФ исказани су остварени приходи и примици, расходи и издаци (осим прихода и расхода обрачунског карактера) по свим фондовима од 01 до 05 у укупним износима (прије елиминације), износима елиминације и износима након елиминација и представљају укупна средства и укупну потрошњу на нивоу Консолидованог финансијског извјештаја Општине у оквиру и ван ГКТ. Укупни приходи и примици након елиминација исказани су у износу од 6.106.633 КМ и укупни расходи и издаци након елиминација у износу од 6.685.639 КМ.

Скупштина општине је, на сједници одржаној дана 16.06.2020. године, донијела Одлуку о усвајању Извјештаја о извршењу буџета Општине Лопаре за 2019. годину.

6.1.1. Приходи и примици

Општина је у Периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима исказала укупне приходе и примитке у износу од 6.149.929 КМ, од чега на фонду 01 (5.589.738 КМ), фонду 02 (43.296 КМ), фонду 03 (276.797 КМ), фонду 04 (29.988 КМ) и фонду 05 (210.110 КМ). У поступку консолидације, на фонду 02 извршена је елиминација трансфер код Туристичке организације у износу 43.296 КМ, па укупни приходи и примици након елиминације износе 6.106.633 КМ.

6.1.1.1. Приходи

Укупни приходи након елиминације исказани су у износу од 5.860.940 КМ, од чега на фонду 01 (5.554.155 КМ), фонду 03 (276.797 КМ) и фонду 04 (29.988 КМ), а чине их порески приходи, непорески приходи, грантови и трансфери између или унутар јединица власти.

Порески приходи у цијелости су исказани на фонду 01 у износу од 4.572.799 КМ и нижи су за 6% у односу на ребаланс буџета. Највећим дијелом односе се на индиректне порезе прикупљене од Управе за индиректно опорезивање (4.176.785 КМ), порезе на имовину (185.704 КМ) и порезе за лична примања и приходе од самосталне дјелатности у износу од 173.918 КМ.

Непорески приходи у цијелости су исказани на фонду 01 у износу од 484.215 КМ и нижи су за 34% у односу на ребаланс буџета. Највећим дијелом их чине приходи од закупа и ренте (58.983 КМ), административне накнаде и таксе (67.159 КМ), комуналне накнаде и таксе (76.616 КМ), накнаде по разним основама (207.153 КМ) и приходи од пружања јавних услуга у износу од 71.134 КМ.

Приходи од закупа и ренте највећим дијелом се односе на приходе од давања у закуп објеката општине (40.841 КМ) и земљишне ренте у износу 18.143 КМ.

Административне и комуналне накнаде и таксе остварују се у складу са Одлукама о општинским административним и комуналним таксама и Тарифама општинских административних и комуналних такса. Одлуком о комуналној накнади утврђена је обавеза плаћања комуналне накнаде за коришћење објеката и уређаја заједничке комуналне потрошње.

Комуналне накнаде и таксе највећим дијелом се односе на таксе за истицање фирми у износу од 74.084 КМ.

Накнаде по разним основама највећим дијелом се односе на накнаде за кориштење шума (123.916 КМ), кориштење вода (25.473 КМ), уређивање

грађевинског земљишта (21.486 КМ), кориштење минералних сировина (19.945 КМ), финансирање заштите од пожара (9.949 КМ) и промјену намјене пољопривредног земљишта у износу од 5.722 КМ.

Накнада за кориштење и уређење грађевинског земљишта прописана је Одлуком о уређењу простора и грађевинском земљишту.

Скупштина општине је донијела Програм намјенског утрошка средстава прикупљених од накнада по основу продаје шумских дрвних сортимената за 2019. годину, Програм намјенског утрошка средстава прикупљених од посебних рачуна водних накнада за 2019. годину и План намјенског утрошка средстава прикупљених по основу накнада за реализацију пројеката техничког опремања Територијалне ватрогасне јединице за 2019. годину, уз претходно прибављене сагласности надлежних министарстава. Извјештаји о реализацији претходно наведених програма и планова намјенског утрошка средстава су усвојени Одлуком Скупштине општине.

Приходе од пружања јавних услуга чине приходи Општинске управе у износу 4.258 КМ и нижих буџетских корисника у износу од 66.876 КМ (Дјечији вртић 47.965 КМ, Центар за културу 7.332 КМ, Средњошколски центар 5.833 КМ, Центар за социјални рад 4.211 КМ и Народна библиотека 1.535 КМ).

Грантови исказани су у износу од 211.267 КМ, од чега на фонду 01 (95.000 КМ) и фонду 03 (116.267 КМ).

Грантови, на фонду 01, нижи су за 66% у односу на ребаланс буџета, а односе се на грантове дозначене Града Бијељина за изградњу приступног пута за туристички комплекс „Бусија“ (50.000 КМ), Вијећа министара БиХ за одржавање манифестације „Дани дијаспоре-Сајам домаћих производа и кућне радиности“ (40.000 КМ) и Општине Угљевик за финансирање изградње локалних путева у износу од 5.000 КМ.

Грантови, на фонду 03 највећим дијелом се односе на грантове од Владе Тузланског кантона Федерације БиХ за санацију и реконструкцију амбуланте у Корају (49.908 КМ) и реконструкцију пута Прибој-Завршје (9.500 КМ) и Министарства спољне трговине и економских односа БиХ за пројекат „Дани дијаспоре-Сајам домаћих производа и кућне радиности“ у износу од 20.000 КМ.

Трансфери између или унутар јединица власти након елиминације исказани су у износу од 592.659 КМ, од чега на фонду 01 (402.141 КМ), фонду 03 (160.530 КМ) и фонду 04 (29.988 КМ).

Трансфери између различитих јединица власти, на фонду 01, виши су за 10% у односу на ребаланс буџета, а највећим дијелом се односе на трансфере од Министарства здравља и социјалне заштите према Центру за социјални рад за финансирање права утврђених у складу са Законом о социјалној заштити (315.288 КМ), Министарства управе и локалне самоуправе за неразвијене и изразито неразвијене јединице локалне самоуправе (59.980 КМ) и Министарства финансија за финансирање пројеката „Програм подршке маргинализованим групама-Фонд за женско предузетништво“ у износу од 19.000 КМ.

На фонду 03 исказан је трансфер од Министарства за људска права и избјеглице БиХ и Фонда за повратак БиХ намјењен за изградњу локалних путева у износу од 160.530 КМ, а на фонду 04 исказан је трансфер од Министарства финансија за изградњу локалне инфраструктуре обезбјеђен из средстава клириншког дуга у износу од 29.988 КМ.

6.1.1.2. Примици

Укупни примици исказани су у износу од 245.693 КМ, од чега на фонду 01 (35.583 КМ) и фонду 05 (210.110 КМ). Чине их примици за нефинансијску имовину (9.010 КМ), примици од финансијске имовине (1.974 КМ), примици од задуживања (210.110 КМ) и остали примици у износу од 24.599 КМ.

Примици, на фонду 01, исказани су у износу од 35.583 КМ и нижи су за 29% у односу на ребаланс буџета, а чине их примици за нефинансијску имовину (9.010 КМ), примици од финансијске имовине (1.974 КМ) и остали примици у износу од 24.599 КМ.

Примици за нефинансијску имовину односе се на примитке остварене од продаје земљишта, примици од финансијске имовине на примитке од обвезница, а остали примици на примитке за накнаде плата за породилско одсуство који се рефундирају од Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске (17.659 КМ) и примитке од пореза на додату вриједност у износу од 6.940 КМ.

На фонду 05 исказани су примици од задуживања у износу од 210.110 КМ, и у цијелости се односе на примитке од узетих зајмова остварени у оквиру „Хитног пројекта опоравка од поплава“. Пројекат је финансиран из кредитних средстава Свјетске банке а реализован посредством „Јединице за координацију пољопривредних пројеката“ при Министарству за пољопривреду, водопривреду и шумарство Републике Српске.

6.1.2. Расходи и издаци

Општина је исказала укупне расходе и издатке у износу од 6.717.385 КМ, од чега на фонду 01 (6.120.848 КМ), фонду 02 (31.746 КМ), фонду 03 (324.693 КМ), фонду 04 (29.988 КМ) и фонду 05 (210.110 КМ). У поступку консолидације, на фонду 01 извршена је елиминација трансфера Туристичкој организацији у износу 31.746 КМ, па укупни расходи и издаци након елиминације износе 6.685.639 КМ.

6.1.2.1. Расходи

Укупни расходи након елиминације износе 5.011.449 КМ, од чега на фонду 01 (4.953.417 КМ), фонду 02 (31.746 КМ) и фонду 03 (26.286 КМ).

Расходи на фонду 01 нижи су за 2% у односу на ребаланс буџета, а чине их расходи за лична примања запослених (1.953.015 КМ), расходи по основу коришћења робе и услуга (1.205.127 КМ), расходи финансирања и други финансијски трошкови (180.402 КМ), субвенције (57.050 КМ), грантови (392.587 КМ), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (1.040.462 КМ), расходи финансирања и други финансијски трошкови између јединица власти (15.265 КМ), расходи по судским рјешењима (53.468 КМ) и трансфери између и унутар јединица власти у износу од 56.041 КМ.

Расходи за лична примања запослених нижи су за 1% у односу на ребаланс буџета, а односе се на расходе за бруто плате запослених (1.778.702 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (128.681 КМ), накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (11.828 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи у износу од 33.803 КМ.

Расходе за бруто плате чине плате код Општинске управе (1.379.601 КМ) и осталих корисника (399.101 КМ), а бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених чине накнаде код Општинске управе (78.053 КМ) и осталих корисника (50.628 КМ).

Лична примања запослених у Општинској управи дефинисана су Одлуком о утврђивању висине плата функционера општине Лопаре („Службени гласник општине Лопаре“, број: 8/14) и Правилником о платама, накнадама и осталим примањима запослених у Административној служби општине Лопаре („Службени гласник општине Лопаре“, број: 3/10).

Плате запослених обрачунавају се по нижим коефицијентима у односу на коефицијенте дефинисане Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, а плате функционера се обрачунавају по нижој просјечној плати запослених Општинске управе (из 2016. године).

Правилник о платама, накнадама и осталим примањима запослених у Административној служби општине Лопаре није у потпуности усклађен са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 20/17 и 86/18) у дијелу који се односи на ниже коефицијенте за поједине платне групе (члан 5. и 7. правилника) и новчане помоћи запосленим и члановима породице (члан 16. правилника).

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се Правилник о платама, накнадама и осталим примањима запослених у Административној служби општине Лопаре усклади са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Расходи по основу коришћења робе и услуга исказани су у износу од 1.205.127 КМ, нижи су за 5% у односу на ребаланс буџета, а највећим дијелом их чине расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (173.032 КМ), расходи за текуће одржавање (344.738 КМ), расходи по основу путовања и смјештаја (47.055 КМ), расходи за стручне услуге (150.607 КМ), расходи за одржавање јавних површина и заштите животне средине (159.012 КМ) и остали непоменути расходи у износу од 286.250 КМ.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга највећим дијелом се односе на расходе по основу утрошка електричне енергије (48.634 КМ), угља (27.058 КМ), као и расходе за услуге кориштења фиксног телефона (20.275 КМ) и водовода и канализације у износу од 14.225 КМ.

Расходе за текуће одржавање највећим дијелом чине расходи за текуће одржавање објеката друмског саобраћаја (285.774 КМ) и превозних средстава (13.691 КМ), као и расходи за остале услуге и материјал за текуће поправке и одржавање осталих грађевинских објеката у износу од 20.227 КМ.

Расходи по основу путовања и смјештаја односе се на расходе по основу путовања и смјештаја у земљи и иностранству (8.089 КМ) и утрошка горива у износу од 38.966 КМ.

Расходе за стручне услуге највећим дијелом чине услуге информисања и медија (67.217 КМ), финансијског посредовања (24.878 КМ) и остале стручне услуге у износу од 49.216 КМ.

Расходи за одржавање јавних површина и заштите животне средине односе се на услуге одржавања зелених површина (6.611 КМ), услуге зимске службе (24.493 КМ), услуге чишћења јавних површина (46.930 КМ), утрошак електричне расвјете на јавним површинама (50.941 КМ), услуге уређења простора (10.818 КМ) и остале услуге одржавања јавних површина у износу од 19.219 КМ.

Програмом заједничке комуналне потрошње за 2019. годину („Службени гласник општине Лопаре“, број: 13/18 и 3/19) дефинисан је обим и начин обављања дјелатности заједничке комуналне потрошње, одржавање комуналних објеката и уређаја, те потребна средства за остваривање циљева предвиђених програмом, што је у складу са Законом о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“, број: 124/11 и 100/17).

Остале непоменуће расходе највећим дијелом чине расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа (186.454 КМ) и расходи по основу репрезентације у износу од 67.260 КМ.

Расходе за бруто накнаде за рад ван радног односа највећим дијелом чине накнаде члановима комисија и радних група (15.792 КМ), накнаде одборницима (159.367 КМ) и накнаде по уговорима о дјелу у износу од 8.998 КМ.

Накнаде одборницима обрачунате су у складу са Одлуком о утврђивању права на одборнички додатак одборника Скупштине општине Лопаре („Службени гласник општине Лопаре“, број: 7/17).

Расходе по основу репрезентације највећим дијелом чине расходи по основу репрезентације у земљи (21.159 КМ), организације пријема, манифестација и сл. (22.973 КМ), као и остали расходи по основу репрезентације (20.845 КМ).

Расходи финансирања и други финансијски трошкови нижи су за 5% у односу на ребаланс буџета, а односе се на расходе по основу камата за примљене зајмове у земљи (114.865 КМ), затезних камата (54.786 КМ), као и трошкове сервисирања примљених зајмова у износу од 10.751 КМ.

Субвенције ниже су за 8% у односу на ребаланс буџета, а односе се на субвенције у области пољопривреде (34.050 КМ) и субвенције осталим нефинансијским субјектима у износу од 23.000 КМ.

Субвенције у области пољопривреде додијелене су за подизање засада јагодичастог воћа 13.750 КМ (6 захтјева), подршку сточарској производњи 4.500 КМ (3 захтјева), подршку производњи краставаца 600 КМ (2 захтјева), подизање нових засада воћа 7.000 КМ (3 захтјева), пластеничку производњу 3.000 КМ (2 захтјева), изградњу и проширење нових објеката 3.000 КМ (1 захтјев), подршку прољетној сјетви 1.000 КМ (1 захтјев) и учешће на сајмовима 1.200 КМ (6 захтјева).

Субвенције осталим нефинансијским субјектима додијелене су „Ђокић метал“ д.о.о. Мачковац за набавку опреме и проширење производње (8.000 КМ), „Смарт систем“ д.о.о. Лопаре за покретање производње и закуп пословног простора (10.000 КМ) и „Кристал инжењеринг“ д.о.о. Лопаре за покретање радија (5.000 КМ).

Расподјела субвенција вршена је на основу поднесених захтјева сходно Правилнику о условима и начину остваривања новчаних подстицаја у привреди и пољопривреди (Службени гласник Општине Лопаре“, број: 17/18) и према сачињеном извјештају у 2019. години је одобрено укупно 27 захтјева.

Грантови нижи су за 4% у односу на ребаланс буџета, а односе се на:

- текуће грантове политичким организацијама и удружењима (7.474 КМ);
- текуће грантове хуманитарним организацијама и удружењима (3.280 КМ);
- текуће грантове спортским организацијама и удружењима у износу од 151.880 КМ, од чега су најзначајнија средства одобрена Одбојкашком клубу „Мајевица“ 28.950 КМ, Фудбалском клубу „Прибој“ из Прибоја (20.200 КМ) и Фудбалском клубу „Мајевица“ Лопаре (19.000 КМ);

- текуће грантове етничким и вјерским организацијама и удружењима (32.600 КМ);
- текуће грантове организацијама и удружењима за афирмацију породице, заштиту права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица, бораца и особа са инвалидитетом у износу од 105.712 КМ, од чега се највећи дио односи на текући грант Општинској борачкој организацији (103.005 КМ);
- текуће грантове организацијама и удружењима у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе и информација (11.107 КМ);
- текуће грантове организацијама и удружењима у области економског и привредног развоја у износу од 16.837 КМ, од чега су најзначајнија средства одобрена Јавном предузећу Противградна превентива Републике Српске а.д. Градишка (9.000 КМ);
- текуће грантове непрофитним субјектима у земљи (50.696 КМ), од чега су најзначајнија средства одобрена предузећу „Octopus“ д.о.о. Лопаре 25.000 КМ за куповину сезонских карата за све ученике основних и средњих школа на подручју општине Лопаре за улаз на новоизграђен базен у Лопарама, Заједници етажних власника за реконструкцију кровног покривача и фасаде на стамбеној згради 5.000 КМ, те Фондацији за развој заједница „Мозаик“ Сарајево 8.467 КМ за суфинансирање 8 пројеката младих у оквиру програма Омладинске банке Лопаре;
- текуће грантове нефинансијским субјектима (5.000 КМ);
- текуће грантове појединцима (8.001 КМ).

Општина није утврдила критеријуме за расподјелу грантова етничким и вјерским организацијама и грантова организацијама и удружењима у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе и информација. Приликом расподјеле текућих грантова спортским организацијама и удружењима прве и друге категорије утврђени критеријуми за додјелу средстава нису досљедно примјењивани. Поједини корисници грантова нису достављали Извјештаје о намјенском утрошку средстава гранта како је предвиђено чланом 83. став 2. Статута општине Лопаре („Службени гласник општине Лопаре“, број: 6/17).

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се код додјеле грантова утврде правила и критеријуми за расподјелу, те да се достављају коначни извјештаји о кориштеним средствима, у складу са чланом 83. став 2. Статута општине Лопаре.

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова више су за 2% у односу на ребаланс буџета, а разлика је обезбјеђена реалокацијом са позиција расхода код Центра за социјални рад. Чине их дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (836.776 КМ) и дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова у износу од 203.686 КМ.

Дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова односе се на дознаке за помоћ и његу другог лица која се исплаћује штићеницима установа социјалне заштите (444.949 КМ), текуће инвалидине (52.700 КМ), једнократне новчане помоћи које се исплаћују штићеницима установа социјалне заштите (19.920 КМ), стална новчана помоћ која се исплаћује штићеницима установа социјалне заштите (63.991 КМ), капиталне дознаке штићеницима установа социјалне заштите (26.112 КМ), помоћи ученицима, студентима и појединцима у области науке и културе (61.514 КМ) и остале текуће и капиталне помоћи грађанима (за лијечење, санирање штета од елементарних непогода-клизишта и поплава, мјере популационе политике за рођење дјетета и др.) у износу

од 167.591 КМ. Поменути видови социјалне заштите који се реализују преко Центра за социјални рад односе се на права утврђена Законом о социјалној заштити, а Одлуком о финансирању трошкова превоза дјеце и ученика дефинисани су услови и права финансирања трошкова превоза за дјецу и ученике који имају пребивалиште на територији општине Лопаре.

Дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова односе се на дознаке установама социјалне заштите за смјештај штићеника Центра за социјални рад (175.960 КМ) и дознаке хранитељским породицама за смјештај штићеника у износу од 27.725 КМ.

Расходи по судским рјешењима нижи су за 14% у односу на ребаланс буџета, а чине их расходи по основу исплате главног дуга (19.599 КМ), камате (5.028 КМ), адвокатских и правних услуга (21.098 КМ), као и остали расходи по судским рјешењима у износу од 7.743 КМ. Највећим дијелом се односе на расходе по судским рјешењима због неисплаћених путних трошкова код Средњошколског центра у износу од 21.056 КМ.

Трансфери између и унутар јединица власти исказани су у висини ребаланса буџета, а највећим дијелом их чине трансфери за здравствено осигурање корисника социјалне заштите исказани код Центра за социјални рад (42.106 КМ) и трансфер Туристичкој организацији (43.296 КМ) који је у поступку консолидације кориговани у износу од 31.746 КМ.

Расходи на фонду 02 исказани су у износу од 31.746 КМ, а у цијелости се односе на расходе Туристичке организације. Чине их расходи за лична примања запослених (24.014 КМ), расходи по основу коришћења робе и услуга (7.336 КМ) и расходи финансирања и други финансијски трошкови у износу од 396 КМ.

Расходи на фонду 03 исказани су у износу од 26.286 КМ, а највећим дијелом се односе на расходе репрезентације настале у вези одржавања манифестација („Дани дијаспоре“, „Ликовни сабор“, „Фолклором до помирења“ и др.) финансираних из средстава гранта у износу од 23.785 КМ.

6.1.2.2. Издаци

Укупни издаци исказани су у износу од 1.674.190 КМ, од чега на фонду 01 (1.135.685 КМ), фонду 03 (298.407 КМ), фонду 04 (29.988 КМ) и фонду 05 (210.010 КМ). Чине их издаци за нефинансијску имовину, издаци за отплату дугова и остали издаци.

Издаци на фонду 01 исказани су у износу од 1.135.685 КМ и нижи су за 1% у односу на ребаланс буџета, а односе се на издатке за нефинансијску имовину (533.062 КМ), издатке за отплату дугова (488.378 КМ) и остале издатке у износу од 114.245 КМ.

Издаци за нефинансијску имовину односе се на издатке за изградњу и прибављање грађевинских објеката (454.895 КМ), инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (11.605 КМ), набавку постројења и опреме (25.856 КМ), нематеријалну произведену имовину (26.902 КМ) и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми у износу од 13.804 КМ.

Издаци за изградњу и прибављање грађевинских објеката највећим дијелом се односе на изградњу путева (376.079 КМ) и изградњу бране у кориту ријеке Гњице у насељеном мјесту Мачковац у износу од 22.191 КМ.

Издаци за набавку постројења и опреме највећим дијелом се односе на издатке за набавку половног путничког аутомобила марке Шкода (8.500 КМ) и рачунарске опреме у износу од 5.401 КМ.

Издаци за нематеријалну произведену имовину се односе на израду мастер плана „Бусија“ и идејних рјешења и пројеката.

Издаци за улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми у износу од 13.804 КМ односе се на издатке за замјени крова на згради Дјечијег вртића (6.850 КМ) и за набавку радијатора у Средњошколском центру у износу 6.954 КМ.

Издаци за отплату дугова се односе на издатке за отплату главнице по основу примљених зајмова у земљи доспјелих у 2019. години (374.455 КМ) и хартија од вриједности (обвезница) 92.327КМ, као и издатке за отплату дугова по основу издатих гаранција предузећу „Еко-Деп“ Бијељина и Јавном предузећу „Еко-Ком“ Лопаре (у даљем тексту: „Еко-Ком“ Лопаре) у износу од 21.596 КМ.

Остали издаци највећим дијелом се односе на издатке по основу пореза на додату вриједност (14.102 КМ), репрограмираног пореског дуга (52.346 КМ), репрограмираних обавезе за отплату обвезница (26.027 КМ) и накнада плата за породилско одсуство у износу од 17.879 КМ.

Издаци на фонду 03 у цијелости се односе на издатке за нефинансијску имовину и то изградњу и прибављање грађевинских објеката (270.530 КМ), инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (27.322 КМ) и набавку опреме (555 КМ).

Издаци на фонду 04 у цијелости се односе на издатке за извођење додатних радова на асфалтирању локалног пута у насељеном мјесту Бријест у износу од 29.988 КМ, финансиране из средстава клириншког дуга.

Издаци на фонду 05 у цијелости се односе на издатке за нефинансијску имовину финансиране из кредитних средстава Свјетске банке у оквиру „Хитног пројекта опоравка од поплава“, а који је реализован посредством Јединице за координацију пољопривредних пројеката. У току 2019. године реализована је последња транша кредитних средстава у износу од 210.110 КМ и то за санацију и реконструкцију путева 143.995 КМ, реконструкцију тротоара 14.810, реконструкцију паркинга 29.014 КМ и санацију канализационе мреже у износу од 22.291 КМ.

6.1.3. Буџетски резултат (суфицит/дефицит)

У обрасцу ПИБ исказан је буџетски суфицит текућег периода у износу од 44.940 КМ, а представља збир бруто буџетског суфицита (568.992 КМ) и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у негативном износу од 524.052 КМ. Исказани бруто буџетски суфицит представља разлику између буџетских прихода (5.554.155 КМ) и буџетских расхода (4.985.162 КМ), а нето издаци за нефинансијску имовину исказани у негативном износу представљају разлику између примитака и издатака за нефинансијску имовину.

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање је исказано у негативном износу од 576.050 КМ, као разлика по основу примитака од финансијске имовине (1.974 КМ) и осталих примитака у износу од 24.599 КМ, издатака за отплату дугова (488.378 КМ) и осталих издатака у износу од 114.245 КМ.

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању исказана је у износу од 531.110 КМ, а чине је буџетски суфицит (44.490 КМ) и нето финансирање (576.050 КМ).

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи у билансу успјеха исказани су у износу од 5.875.434 КМ, а чине их порески и непорески приходи, грантови, трансфери између различитих јединица власти (објашњено у тачки 6.1.1. извјештаја) и приходи обрачунског карактера.

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 14.494 КМ, а односе се на приходе од усклађивања вриједности имовине (33.892 КМ), помоћи у природи (3.787 КМ) и остале приходе обрачунског карактера евидентирани на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима у негативном износу од 23.185 КМ.

6.2.2. Расходи

Расходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 7.492.786 КМ, а чине их текући расходи, трансфери између и унутар јединица власти (објашњено у тачки 6.1.2. извјештаја) и расходи обрачунског карактера.

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 2.481.337 КМ, а односе се на расходе по основу амортизације (2.333.886 КМ), финансијске расходе обрачунског карактера по основу негативних курсних разлика (21.190 КМ), расходе од усклађивања вриједности имовине (125.464 КМ) и остале расходе обрачунског карактера у износу од 797 КМ.

Расходи по основу амортизације односе се на расходе по основу амортизације зграда и грађевинских објеката (2.112.812 КМ), постројења и опреме (188.037 КМ), нематеријалне имовине (6.440 КМ), улагања на туђим некретностима, постројењима и опреми (382 КМ) и осталих сталних средстава у износу од 26.215 КМ.

Расходи по основу амортизације зграда и грађевинских објеката односе се на стамбене објекте и јединице (8.036 КМ), пословне објекте и просторе (211.738 КМ), саобраћајне објекте (1.732.808 КМ) и остале грађевинске објекте у износу од 160.230 КМ.

Приликом обрачуна амортизације (водовода и канализације, некатегорисаних макадамских путева и др.) нису у потпуности примјењиване амортизационе стопе у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 110/16).

Код обрачуна амортизације водовода и канализације примјењена је стопа од 2% умјесто правилником прописане стопе од 5%, због чега су мање исказани расходи по основу амортизације у износу од 218.907 КМ, потцијењен је финансијски резултат текуће године за 218.907 КМ, а прецијењени су финансијски резултат ранијих година за 6.784 КМ и нето вриједност осталих грађевинских објеката (водовода и канализације) за износ од 225.691 КМ.

Код обрачуна амортизације некатегорисаних макадамских путева примјењена је стопа од 5% умјесто правилником прописане стопе од 4%, због чега су више исказани расходи по основу амортизације у износу од 79.289 КМ, прецијењен је финансијски резултат текуће године за 79.289 КМ, а потцијењени су финансијски

резултат ранијих година за 131.918 КМ и нето вриједност некатегорисаних макадамских путева за износ од 211.207 КМ.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се приликом обрачуна амортизације примјењују амортизационе стопе прописане Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике.

Расходи по основу амортизације постројења и опреме највећим дијелом се односе на превозна средства (137.901 КМ), специјалну опрему (10.991 КМ) и опрему за образовање, науку културу и спорт у износу од 10.819 КМ.

Расходи од усклађивања вриједности имовине односе се на корекцију ненаплаћених потраживања старијих од годину дана која највећим дијелом чине потраживања по основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима у износу од 91.870 КМ.

Расходи од усклађивања вриједности имовине потцијењени су за износ од 10.800 КМ (деталније у тачки 6.3.1.1. извјештаја).

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха, као разлика прихода у износу од 5.875.434 КМ и расхода у износу 7.492.786 КМ, исказан је негативан финансијски резултат у износу од 1.617.352 КМ, а чине га негативан финансијски резултат Општине (1.605.802 КМ) и негативан финансијски резултат код Туристичке организације додат приликом консолидације у износу од 11.550 КМ.

По налазу ревизије негативан финансијски резултат текуће године је прецијењен и треба га кориговати за износ од 809.538 КМ, по основу мање исказаних расхода обрачунског карактера у износима од 218.907 КМ (тачка 6.2.2. извјештаја) и 10.800 КМ (тачка 6.3.1.1. извјештаја), више исказаних расхода обрачунског карактера у износима од 79.289 КМ, као и по основу корекције у вези не укидања резерви у износу од 959.956 КМ (тачка 6.3.2.3. извјештаја).

6.3. Биланс стања

У Билансу стања Општине, на дан 31.12.2019. године, исказана је укупна актива нето вриједности 51.510.462 КМ (брuto вриједности 79.490.604 КМ и исправке вриједности 27.980.142 КМ) коју чине пословна актива нето вриједности 50.948.458 КМ и ванбилансна актива у износу од 562.004 КМ. Укупна актива је уравнотежена са укупном пасивом коју чине пословна пасива (50.948.458 КМ) и ванбилансна пасива у износу од 562.004 КМ.

6.3.1. Пословна актива

Пословна актива исказана је у износу од 78.928.600 КМ брuto вриједности, исправке вриједности 27.980.142 КМ и нето вриједности 50.948.458 КМ, а односи се на: краткорочну финансијску имовину и разграничења, нефинансијску имовину у текућим средствима, дугорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у сталним средствима.

6.3.1.1. Краткорочна финансијска имовина и разграничења

Краткорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у износу од 2.828.322 КМ брuto вриједности, исправке вриједности 2.366.492 КМ и нето вриједности 461.830 КМ, а односе се на готовину и готовинске еквиваленте, краткорочне пласмане, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења,

краткорочну финансијску имовину и разграничења између и унутар јединица власти.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 25.436 КМ, а односе се на новчана средства на рачунима код банака (22.738 КМ) и новчана средства у благајни код Туристичке организације додата приликом консолидације у износу од 2.698 КМ.

Краткорочни пласмани исказани су у износу од 1.974 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 0 КМ и нето вриједности 1.974 КМ, и у цијелости се односе на обвезнице које доспијевају до годину дана.

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 2.665.945 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 2.365.127 КМ и нето вриједности 300.818 КМ. Нето вриједност краткорочних потраживања највећим дијелом чине потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (181.531 КМ) и остала краткорочна потраживања у износу од 115.935 КМ.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе исказана су у износу од 2.503.064 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 2.321.533 КМ и нето вриједности 181.531 КМ. Нето вриједност највећим дијелом чине потраживања за ненаплаћене порезе евидентирана на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима (86.662 КМ), потраживања од ШГ Мајевица Лопаре по основу накнаде остварене од продаје шумских дрвних сортимената (55.161 КМ) и потраживања по основу давања у закуп пословних простора у износу од 38.774 КМ.

У 2019. години није вршена корекција ненаплативих потраживања по основу давања у закуп пословних простора старијих од годину дана у износу од 10.800 КМ, што није у складу са чланом 73. став 1. и 2. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Због претходно наведеног мање су исказани расходи од усклађивања вриједности имовине, а прецијењена је нето вриједности потраживања и финансијски резултат текуће године за поменути износ.

Препоручује се Начелнику општине да обезбједи да се врши корекција краткорочних потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци у складу са чланом 73. став 1. и 2. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Остала краткорочна потраживања исказана су у износу од 159.529 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 43.594 КМ и нето вриједности 115.935 КМ. Нето вриједност највећим дијелом чине потраживања од предузећа „Еко-Деп“ Бијељина (90.240 КМ) и „Еко-Ком Лопаре (17.631 КМ) за активирани гаранције по доспјелим кредитима наведених правних лица, а за која је Општина био гарант.

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 10.325 КМ, а највећим дијелом се односе на краткорочна разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме боловања које се рефундирају од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (4.200 КМ) и породилског одсуства које се рефундирају од Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске у износу од 3.906 КМ.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти исказана су у износу од 124.642 КМ бруто вриједности, исправке

вриједности 1.365 KM и нето вриједности 123.277 KM. Нето вриједност највећим дијелом чине:

- потраживања по основу трансфера од Министарства здравља и социјалне заштите у износу од 32.672 KM;
- потраживања по записницима Пореске управе о поврату или прекњижавању више или погрешно уплаћених јавних прихода у износу од 18.848 KM;
- потраживања по основу трансфера од Министарства управе и локалне самоуправе за неразвијене и изразито неразвијене јединице локалне самоуправе у износу од 14.995 KM;
- потраживања од Министарства финансија по основу трансфера за финансирање пројеката „Програм подршке маргинализованим групама-Фонд за женско предузетништво“ у износу од 19.000 KM;
- потраживања од УИО по основу расподјеле средстава на дан 31.12.2019. године у износу од 20.523 KM.

6.3.1.2. Нефинансијска имовина у текућим средствима

Нефинансијска имовина у текућим средствима исказана је у износу од 42.930 KM бруто вриједности, исправке вриједности 6.648 KM и нето вриједности 36.282 KM, а у цијелости се односи на залихе материјала из претходног периода (армирано-бетонских и дрвених стубова набављених за потребе обнављања оштећене нисконапонске мреже). Поменути стубови већим дијелом су уграђени у електричне водове, а у току ревизије евидентирани су у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.3.1.3. Дугорочна финансијска имовина и разграничења

Дугорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у износу од 61.813 KM бруто вриједности, исправке вриједности 0 KM и нето вриједности 61.813 KM, а односи се на акције и учешћа у капиталу, потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања и дугорочну финансијску имовину и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Акције и учешћа у капиталу исказани су у износу од 42.640 KM, од чега је учешће у капиталу по основу оснивачког улога (9.001 KM) и нето имовина ентитета под контролом у износу од 33.639 KM.

Учешћа у капиталу по основу оснивачког улога односе се на оснивачке улоге код „Еко-Деп“ Бијељина (2.000 KM), Туристичке организације (2.000 KM), Центра за културу (5.000 KM) и „Чистоћа“ Лопаре у износу од 1 KM.

Општина није исказала учешће у капиталу по основу оснивачког улога у Јавној здравственој установи Дом здравља „Лопаре“ у складу са чланом 61. став 4. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и чланом 78. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се на позицији акције и учешћа у капиталу исказе учешће у капиталу по основу оснивачког улога у Јавној здравственој установи Дом здравља „Лопаре“ у складу са чланом 61. став 4. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и чланом 78. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Општина је приликом израде Консолидованог финансијског извјештаја додала износ нето имовине ентитета под контролом предузећа „Еко-Деп“ Бијељина (2.712 КМ) и „Чистоћа“ Лопаре (30.927 КМ).

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања исказана су у износу од 13.250 КМ и евидентирана су на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказана је у износу од 5.923 КМ, а у цијелости се односи на улагања у хартије од вриједности из ранијег периода односно обвезнице Републике Српске-обавезе добављачима 2 (RSOD-O-B).

6.3.1.4. Нефинансијска имовина у сталним средствима

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у износу од 75.995.535 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 25.607.002 КМ и нето вриједности 50.388.533 КМ, а односи се на произведену сталну имовину, драгоцености, непроизведену сталну имовину, нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми.

Произведена стална имовина исказана је у износу од 71.302.130 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 25.397.527 КМ и нето вриједности 45.904.603 КМ. Нето вриједност произведене сталне имовине чине зграде и објекти (45.202.518 КМ), постројења и опрема (663.444 КМ) и нематеријална произведена имовина у износу од 38.641 КМ.

Зграде и објекте чине стамбени објекти и јединице (556.525 КМ), пословни објекти и простори (7.531.729 КМ), саобраћајни објекти (33.538.387 КМ) и остали објекти (3.530.877 КМ). Саобраћајне објекте највећим дијелом чине путеви и улице (32.754.617 КМ), а остале објекте највећим дијелом чине водоводи и канализација у износу од 3.341.177 КМ.

У 2019. години, Комисија за попис непокретности и сталних средстава у фази прибављања је сходно Упутству за рад комисије са методологијом о начину процјене вриједности имовине општине Лопаре и Закључком о јединичним цијенама некретнина, извршила процјену пословних објеката и простора, саобраћајних објеката (путева), земљишта и шума.

Након евидентирања ефеката процјене набавна вриједност пословних објеката и простора повећана је за износ од 164.320 КМ, исправка вриједности 76.195 КМ, а садашња вриједност за износ од 88.125 КМ, а набавна вриједност саобраћајних објеката (путева) повећана је за износ од 4.642.916 КМ, исправка вриједности 619.103 КМ, а садашња вриједност за износ од 4.023.813 КМ.

Нето вриједност зграда и објеката прецијењена је за износ од 14.484 КМ (нето вриједност некатегорисаних макадамских путева је потцијењена за 211.207 КМ, а нето вриједност водовода и канализације је прецијењена за 225.691 КМ), јер приликом обрачуна амортизације нису примјењене адекватне амортизационе стопе (деталније у тачки 6.2.2. извјештаја).

Према достављеној информацији за потребе ревизије, Општина је у току године издавала у закуп 19 пословних простора (канцеларија) укупне површине 632 м², од којих је 15 пословних простора (канцеларија) у згради Општине, 3 у згради Дома културе У Прибоју и 1 у објекту мјесне заједнице у Прибоју.

Имовина која се даје у закуп није исказана као инвестициона имовина, што није у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама

и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима MPC-JC 16 Инвестициона имовина, параграфи 7, 20 и 26.

Препоручује се Начелнику општине да обезбједи да се имовина која се даје у закуп евидентира као инвестициона имовина у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима MPC-JC 16 Инвестициона имовина, параграфи 7, 20 и 26.

Постројења и опрему највећим дијелом чине превозна средства (348.267 KM), опрема за образовање, науку, културу и спорт (191.258 KM), специјална опрема (45.207 KM), гријна, расхладна и заштитна опрема (23.669 KM), канцеларијска опрема (23.416 KM) и комуникациона и рачунарска опрема у износу од 19.660 KM.

Нематеријална произведена имовина исказана је у износу од 64.401 KM бруто вриједности, исправке вриједности 25.760 KM и нето вриједности 38.641 KM, а у цијелости односи на Шумско-привредну основу за период 2015-2024. година.

Драгоцјености су исказане у износу од 7.540 KM. Нето вриједност драгоцјености се односи на умјетничка дјела (слике) евидентирана код Центра за културу и информисање (2.745 KM), Народне библиотеке (2.408 KM) и Општине (1.987 KM), као и архивску грађу евидентирану код Општине у износу од 400 KM.

Непроизведена стална имовина исказана је у износу од 4.437.198 KM, а односи се на земљиште (3.999.816 KM) и остала природна добра (шуме) у износу од 437.382 KM.

Земљиште чини пољопривредно земљиште (1.606.053 KM), градско-грађевинско земљиште (731.933 KM), остало градско-грађевинско земљиште (1.272.221 KM) и остало земљиште са припадајућом воденом површином у износу од 389.609 KM.

Након евидентирања ефеката процјене, у 2019. години, вриједност осталог грађевинског земљишта повећана је за износ од 460.669 KM, вриједност пољопривредног земљишта за износ од 154.977 KM, а вриједност шума за износ од 116.729 KM.

На осталом градско-грађевинском земљишту, сходно извршеним процјенама евидентирана су гробља у износу од 912.251 KM бруто вриједности, исправке вриједности 182.361 KM и процјењене вриједности од 729.890 KM. У 2019. години, на основу процјене степена попуњености одређених земљишних површина, изршена је корекција (увећање) исправке вриједности осталог градско-грађевинског земљишта и евидентирани су расходи по основу амортизације осталих сталних средстава у износу од од 24.428 KM, што није у складу са чланом 33. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Према достављеној информацији, Општина предузима одређене активности у циљу прибављања доказа о правном основу за стицање права располагања имовином, односно након извршених излагања на јавни увид, Општинска имовина се идентификује, процијењује њена фер вриједност, укњижава у власничке књиге (катастар и грунтовницу) и на након тога евидентира у пословне књиге Општине. Стављањен је ван снаге Закона о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе, крајем 2019. године, неопходно да се изврши свеобухватна анализа евидентиране имовине у Општини (земљиште, зграде и други објекти) и изврши искњижавање имовине која је евидентирана у власничким и пословним књигама код других корисника.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми исказана је у износу од 12.016 КМ, а односи се на остале објекте у припреми (7.020 КМ) и опрему за образовање, науку и културу у припреми у износу од 4.996 КМ.

Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми исказана су у износу од 27.816 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 640 КМ и нето вриједности 27.176 КМ. У 2019. години извршена су улагања на туђим некретнинама од стране Општине у износу од 13.804 КМ (детаљније у тачки 6.1.2.2. извјештаја).

6.3.2. Пословна пасива

Пословна пасива је исказана у износу од 50.948.458 КМ, а односи се на краткорочне обавезе и разграничења, дугорочне обавезе и разграничења и властите изворе.

6.3.2.1. Краткорочне обавезе и разграничења

Краткорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 4.039.696 КМ, а односе се на краткорочне финансијске обавезе (411.757 КМ), обавезе за лична примања запослених (792.490 КМ), обавезе из пословања (1.469.413 КМ), обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове (19.079 КМ), обавезе за грантове (111.113 КМ), обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (962.350 КМ), краткорочна резервисања и разграничења (4.856 КМ), остале краткорочне обавезе (190.023 КМ) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти у износу од 78.615 КМ.

Краткорочне финансијске обавезе чине обавезе који доспијевају на наплату до годину дана по основу хартија од вриједности у износу од 218.323 КМ и дугорочних зајмова код „Pavlović Internacional Bank“ а.д. Бијелгина (110.100 КМ) и „Нова банка“ а.д. Бања Лука (83.334 КМ).

Обавезе за лична примања запослених односе се на обавезе за бруто плате запослених за мјесец новембар и децембар 2019. године (573.202 КМ), накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (198.139 КМ) и плате запослених код Туристичке организације додате приликом консолидације у износу од 21.149 КМ.

Обавезе из пословања односе се на обавезе за набавку роба и услуга (674.022 КМ), набавку сталне имовине (439.197 КМ) и порез и доприносе на терет послодаваца (192.084 КМ), као и обавезе према физичким лицима у износу од 164.110 КМ.

Обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове односе се на обавезе за камате по основу хартија од вриједности (11.900 КМ) и затезне камате због кашњења плаћања обавеза по кредитима и обавеза за порезе и доприносе у износу од 7.179 КМ.

Обавезе за грантове највећим дијелом чине обавезе из 2019. године за текуће грантове спортским и омладинским организацијама (29.400 КМ) и непрофитним субјектима у земљи (16.956 КМ).

Обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова највећим дијелом се односе на неизмирене обавезе за туђу његу (444.949 КМ), смјештај у установе социјално угроженог становништва (175.960 КМ) и сталну новчану помоћ у износу од 63.991 КМ.

Остале краткорочне обавезе највећи дијелом се односе на обавезе по основу репрограма пореског дуга (67.407 КМ) и обавезе по основу дознака грађанима грађанима које се исплаћују из буџета општине у износу од 65.500 КМ.

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти односе се на обавезе по основу зајма према Министарству финансија (43.192 КМ) и обавезе по записницима Пореске управе о поврату или прекњижавању више или погрешно уплаћених јавних прихода и друге обавезе (28.022 КМ), као и на обавезе по основу трансфера према Туристичкој организацији (7.400 КМ) које нису приликом консолидације елиминисане.

Путем пет проведених мултилатералних компензација у 2019. години измирене су обавезе у укупном износу од 192.082 КМ, од чега су обавезе општинске управе (182.979 КМ) и обавезе нижих буџетских корисника у износу од 9.103 КМ.

До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја, обавезе Општине доспјеле на 31.12.2019. године измирене су у укупном износу од 826.264 КМ, од чега су обавезе општинске управе (659.316 КМ) и обавезе нижих буџетских корисника (166.948 КМ). Највећи дио измирених обавеза чине обавезе за лична примања запослених (500.165 КМ) и обавезе из пословања у износу од 289.540 КМ.

6.3.2.2. Дугорочне обавезе и разграничења

Дугорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 2.759.643 КМ, а чине их дугорочне обавезе по основу хартија од вриједности, дугорочне обавезе по зајмовима, дугорочна резервисања и разграничења и дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Дугорочне обавезе по основу хартија од вриједности исказане су у износу од 20.142 КМ, а односе се на обавезе по основу емитованих обвезница.

Општина се, у складу са одлуком Скупштине општине, задужила по основу емисије обвезница у износу од 700.000 КМ, са роком отплате од 10 година, грејс периодом од 1 године и каматном стопом од 6,75%. У 2010 години, Општина је имала прву емисију обвезница коју је реализовала у износу од 422.500 КМ, а у 2011. години спроведена је друга емисија обвезница у износу од 277.500 КМ.

Дугорочне обавезе по зајмовима исказане су у износу од 1.251.719 КМ, а односе се на дугорочне обавезе по основу кредита код „Pavlović Internacional Bank“ а.д. Бијељина (986.196 КМ) и Нова банка а.д. Бања Лука (265.523 КМ).

У 2017. години реализован је кредит код „Pavlović Internacional Bank“ а.д. Бијељина-Наша банка у износу од 1.200.000 КМ, по фиксној каматној 6% годишње, на период од 10 година укључујући и грејс период. Кредит је намјењен за финансирање пренесених обавеза. Скупштина општине је донијела Одлуку о дугорочном кредитном задужењу, а на кредитно задужење дата је сагласност Министарства финансија Републике Српске.

Кредитно задужење код Нове банка а.д. Бања Лука у износу од 700.000 КМ је реализовано 2013. године ради финансирања пренесених обавеза из ранијих година.

Дугорочна резервисања и разграничења исказана су у износу од 175.000 КМ, а односе се на дугорочно разграничене приходе по основу закупа пословног простора од Здравствене установе Апотека „Vivamedic“ Козлук на дужи период.

Дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказана су у износу од 1.312.782 КМ, а односе се на обавезе према Министарству финансија Републике Српске по основу Уговора о подкредиту по „Хитном пројекту опоравка од поплава“ за финансирање санације и реконструкције локалне инфраструктуре оштећене усљед поплава. Кредит је одобрен под истим условима под којим је Свјетска банка (Међународна асоцијација за развој) ставила на располагање кредитна средства Републици Српској (валута SDR, рок отплате до 25 година са грејс периодом 5 година, каматна стопа 1,25% годишње).

На основу закљученог уговора са Министарством финансија Републике Српске у 2016. години и анекса уговора у 2017. години Општина се укупно задужила за износ од 1.454.794 КМ (или 583.960 SDR). У 2019. години измирена је прва рата кредита, а укупно стање дуга по овом кредиту на дан биланса износило је 1.355.974 КМ, од чега је на дугорочним обавезама евидениран износ од 1.312.782 КМ а на краткорочним обавезама износ од 43.192 КМ.

Општина је објавила извјештај о стању дуга и гаранцијама на дан 31.12.2019. године у Службеном гласнику Републике Српске, у складу са роком из члана 72. став 2. Закона о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 71/12, 52/14 и 114/17).

6.3.2.3. Властити извори

Властити извори средстава исказани су у износу од 44.149.119 КМ, а чине их трајни извори средстава (4.649.381 КМ), резерве (24.856.878 КМ), финансијски резултат ранијих година (16.248.662 КМ) и финансијски резултат текуће године у износу од 1.605.802 КМ.

Трајни извори средстава највећим дијелом односе се на земљиште, шуме и књиге у библиотекама код нижих буџетских корисника (имовину која не подлијеже обрачуна амортизације). Приликом израде Консолидованог финансијског извјештаја, Општина је на позицији трајни извори средстава додала износ нето капитала ентитета под контролом од 33.639 КМ.

Резерве су формиране по основу процјене путева (22.943.538 КМ), водовода (1.686.360 КМ), осталих објеката (213.696 КМ) и опреме у износу од 13.010 КМ.

Није вршено укидање ревалоризационих резерви у висини износа амортизованог дијела процјењених основних средстава од 1.510.791 КМ, што није у складу са чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, *параграф 57*. Због наведеног треба кориговати финансијски резултат текуће године најмање за износ 959.956 КМ и финансијски резултат ранијих година за износ од 550.835 КМ.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се укидање ревалоризационих резерви врши у складу са чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 57.

Финансијски резултат ранијих година треба кориговати за износ од 675.969 КМ због наведеног у овој тачки и тачки 6.2.2. извјештаја.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Ванбилансна актива и пасива, на дан 31.12.2019. године, исказане су у износу од 562.004 КМ, односе се на дате гаранције за задужење предузећа „Еко-Деп“

Бијељина и „Еко-Ком“ Лопаре, што је објелодањено у Напоменама уз финансијске извјештаје.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности (5.649.111 КМ) и одливи готовине из пословних активности (4.718.040 КМ) па је исказан позитиван нето новчани ток из пословних активности у износу од 931.071 КМ. Приливи готовине из инвестиционих активности исказани су у износу од 35.583 КМ и одливи готовине из инвестиционих активности у износу од 584.724 КМ, па је исказан негативан нето новчани ток из инвестиционих активности у износу од 549.141 КМ. Одливи готовине из активности финансирања исказани су у износу од 381.583 КМ па је исказан и негативан нето новчани ток из активности финансирања у поменутом износу. Нето прилив готовине исказан је у износу од 347 КМ, готовина на почетку обрачунског периода 25.089 КМ и готовина на крају обрачунског периода у износу од 25.436 КМ.

Биланс новчаних токова није у потпуности сачињен у складу са захтјевима МРС-ЈС 2 Извјештај о новчаним токовима, *параграф 22*, јер исти не пружа релевантне информације о новчаним токовима из пословних активности због мање исказаних прилива готовине по основу пореских прихода у износу од 33.304 КМ (због рачунске грешке).

Препоручује се Начелнику општине да обезбједи да се у билансу новчаних токова приливи готовине из пословних активности презентују у складу са захтјевима МРС-ЈС 2 Извјештај о новчаним токовима, параграф 22.

6.5. Временска неограниченост пословања

У складу са захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. ц и 38) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањено је да су финансијски извјештаји Општине састављени у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да Општина неће обуставити пословање у догледној будућности.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањена је информација да је, у 2019. години, против Општине покренуто 27 судских спорова и процјењена је вриједност спорова који нису окончани у износу од 200.000 КМ. Објелодањена информација није потпуна јер не садржи информације о странкама у спору, врсти и вриједности спора у складу са захтјевима МРС-ЈС 19 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, *параграф 100*.

Општина је за потребе ревизије доставила информацију у којој је наведено да је, у 2019. години, Општина учествовала у 27 судских спорова у којима је тужена страна. У информацији је наведена структура спорова (најзаступљенији су спорови ради утврђивања права на непокретностима и спорови ради наплате новчаних потраживања), достављене се информације о странкама у спору и вриједности спора, те да је окончано 15 спорова, један спор је у стању мировања, а 11 спорова још није окончано.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз Консолидовани финансијски извјештај Општине сачињене су Напомене, које пружају неопходне опште податке о Општини, прописима за израду годишњег

обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, али дијелом не садрже образложења у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда, јер нису објелодањене и потребне додатне информације у вези:

- узрока значајних разлика у односу на план и претходну годину (члан 46. став 5. правилника);
- неусаглашених салда потраживања и обавеза, као и разлоге због којих усаглашавање није извршено;
- примјене ревалоризационог модела у складу са захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 92;
- структура пореских и непореских прихода, расхода по основу кориштења роба и услуга, расхода обрачунског карактера, обавеза за лична примања, обавеза из пословања и др.

Препоручује се Начелнику општине да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују све неопходне и потребне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда.

Ревизијски тим

Драган Милошевић, с.р.

Милијана Стојаковић Обрадовић, с.р.